

เทศน์เช้า วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรม ฟังสังฆธรรม สังฆธรรมผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ เห็นไหม ถ้ามันมีความเป็นจริงในหัวใจอันนั้น ถ้ามันมีความเป็นจริงในหัวใจอันนั้นมันจะมีความสุขประจำหัวใจอันนั้นไง

เวลาที่มีความทุกข์ความยาก ความทุกข์ความยากมันเกิดมาจากไหนละ มันเกิดจากกิเลส ตัณหาความทะยานอยาก กิเลสตัณหาความทะยานอยากมันเป็นขี้ลอบ ถ้าขี้ลอบขึ้นมา ในการเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันมีขี้ลอบและขี้บวก

เวลาขี้บวกขึ้นมา สังฆธรรมๆ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คนเราถ้าไม่มีอำนาจวาสนาไม่ได้เกิดเป็นมนุษย์ไง การเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เวลาที่มีการศึกษาขึ้นมาแล้วเขาบอกว่าพยายามจะทำให้เป็นศาสนาประจำชาติๆ เวลาครูบาอาจารย์ของเราท่านบอกศาสนาประจำหัวใจใจ

ถ้าประจำหัวใจของเรา ถ้าหัวใจมันมีธรรม มีสังฆธรรม ถ้ามีสังฆธรรม มันมีคุณธรรมคุ้มครองหัวใจ ถ้ามีคุณธรรมคุ้มครองหัวใจ อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ถ้าตนเป็นที่พึ่งแห่งตนนะ ถ้าหัวใจของคนมันมีคุณธรรมในหัวใจของคน เห็นไหม “มารเอ๋ย เธอเกิดจากความคำริของเรา เราจะไม่คำริถึงเจ้า เจ้าจะเกิดบนหัวใจของเราไม่ได้อีกเลย” นี่ไง ถ้ามันเกิดบนหัวใจดวงนี้ไม่ได้ มันจะทำทุจริตไปได้อย่างไร มันจะทำความชั่วไปได้อย่างไร มันจะเอาแต่กิเลส ตัณหาความทะยานอยากมาเผาหัวใจมันได้อย่างไร แต่ถ้ามันไม่มีสิ มันไม่มีมันก็เป็นขันธมารไถ มารมันครอบคลุมหัวใจของเราใจ ถ้ามันครอบคลุมหัวใจ

ศาสนาประจำชาติๆ ไซ้ ชาติเป็นเรื่องยิ่งใหญ่เพราะสังคมาของเรา มนุษย์รวมกันขึ้นมา มันถึงเป็นชาติ พอเป็นชาติขึ้นมา มีศาสนาหล่อหลอม หล่อหลอมขึ้นมาให้คนเห็นน้ำใจต่อกันไง มีการเสียดสต่อกัน สังคมมีความร่มเย็นเป็นสุข เราอยู่ที่ไหนเราไม่อยู่ด้วยความหวาดระแวงใจ

คูสิ ถ้ากฎหมายบังคับใช้ไม่ได้ อยู่ที่ไหนมีแต่ความทุกข์ความยากไปทั้งนั้นนะ มันไม่น่า
ไว้วางใจ ทรัพย์สินสมบัติของเรา ระวังไปหมดเลย แต่ถ้าสังกรรมเย็นเป็นสุข กฎหมายบังคับใช้
ตามกฎหมายนั้น แล้วผู้ที่มีหน้าที่ทำตามหน้าที่ของตน มันมีความร่มเย็นเป็นสุข มีความร่มเย็น
เป็นสุข สมณะชีพรามณ์ก็มีโอกาสประพฤติปฏิบัติ

เวลามีโอกาสประพฤติปฏิบัติใช้ใหม่ เรามาทำบุญกุศลของเรา มาแสวงหาสังกรรมความ
จริงในหัวใจของเรา ระดับของท่านๆ เราไปทำบุญกุศล เวลาทำทานแล้วมีศีล มีศีลแล้วมีภavana
เวลาจะภavanaขึ้นมา ภavanaก็กลัวมีการผิดพลาด พอกลัวมีการผิดพลาดขึ้นมาก็มีการศึกษา ศึกษา
เป็นเรื่องของสมอง สมองจำมาขนาดไหน จำมาเท่าไรมันก็ลืมหมดทั้งนั้นนะ แต่ศาสนาประจำ
ใจๆ เรามาที่เราพยายามทำความสงบของใจของเราขึ้นมา

ใจมันต้องสงบก่อน ถ้าใจมันไม่สงบ มันฟุ้งซ่าน มันมีแต่ความคิด มีความหวาดระแวงไป
ทั้งนั้นเลย ทำอะไรไม่ประสบความสำเร็จ จะพุทธโฆมันก็เฉลไปทั้งนั้นนะ มันเฉลไปมันก็
เรื่องธรรมดาของกิเลส

พลังงานมันมีชั่วบวก ชั่วลบทั้งนั้นนะ เวลาชั่วบวก ชั่วลบ ใครชั่วบวกแรง ชั่วบวกแรงทำ
สิ่งใดมันก็ทำสมความปรารถนา ถ้าชั่วบวกแรง ทำสิ่งใดมีสติปัญญารักษาหัวใจของตน มันก็สงบ
ร่มเย็นเข้ามา

แต่ถ้าชั่วลบมันแรง ชั่วลบมันแรงมันทำสิ่งใดมันอึดอัดขัดข้องไปหมดละ เวลามันอึดอัด
ขัดข้องมาจากไหน มันอึดอัดขัดข้องมาจากไหนละ ใครทำให้ มีใครมาทำลายหัวใจของเรา มีใคร
มาแผดเผา มีใครมาสูมไฟในใจของเรา กิเลสทั้งนั้นนะ คนนอกเขาก็อยู่ข้างนอกทั้งนั้นนะ เวลา
โลกธรรม ๘ เราเวลามีสิ่งใด เราก็อโหสังคม โหษคนอื่นทั้งนั้นเลย เวลาโหษคนอื่นทั้งนั้นเลย

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์นะ เป็นศาสดา มีฤทธิ์มีเดช มี
อภิญญาทำสิ่งใดก็ได้ทั้งนั้นนะ เวลาเผยแพร่ธรรมๆ พวกพราหมณ์ พวกต่างๆ มีแต่ขุดหลุมพราง มี
แต่วางกับดักทั้งนั้นนะ ท่านแม่เมตตา

เวลาพระมีปัญหาขึ้นมา “ภิกษุทั้งหลาย ถ้าพวกเธอโดนโลกธรรมรุนแรง” โลกธรรมคือ
นินทา นินทาภาเลต่างๆ มีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ เวลามันเสื่อมยศเสื่อมลาภขึ้นมา “เธอโดน

โลกธรรม ๘ บีบคั้นหัวใจ เธออย่าเสียใจ อย่าคร่ำครวญ ให้ดูเราตถาคตเป็นตัวอย่างๆ” เพราะตถาคตผ่านเหตุการณ์อย่างนั้นมา เพราะมันมีกรรมเก่ากรรมใหม่ไง

เวลากรรมเก่าๆ คุณสิ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิด เกิดมาจากไหน เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดจากนางมหายา มีพระเจ้าสุทโธทนะ มีพ่อดีแม่ใหม่ มี มีบุญคุณใหม่ มี มีญาติพี่น้องใหม่ มี มีทุกอย่างเลย แล้วมันมีมาก่อนเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว พี่น้องก็ยัง มี ญาติโกโหติกา ก็ยังมีอยู่อย่างนั้นนะ แล้วเขาเป็นอะไร เขามีความคิดอย่างไร แล้วเราเป็นใคร เราก็คงมีความคิดอย่างนั้นมาใช่ไหม แล้วเราสร้างสมบุญญาธิการมาเป็นพระโพธิสัตว์ เวลามาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา อาสวักขยญาณทำลายอวิชชาในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

อวิชชาคือความไม่รู้ ไม่รู้ไม่เห็น มีความมืดบอด มีสิ่งใดที่มันซับซ้อน เข้าใจไม่ได้ แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเข้าใจได้ทะลุปรุโปร่ง แต่คนอื่นเขาเข้าใจได้ไหม ถ้าเขาเข้าใจไม่ได้ เขาทำของเขา นั้นนะกรรมเก่า แต่เวลาทำไปแล้ว พูดถึงว่าเวลานั้นตรียกกรม อันนี้กรรมทำตั้งแต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหื้อพระโลหิต ฆ่าพระอรหันต์ ฆ่าพ่อ ฆ่าแม่ อันตรียกกรมอย่าทำเลย อย่าทำเลย ถ้ามีสติสัมปชัญญะ อย่าทำ เพราะเวลามันทำแล้วมันจะให้ผลรุนแรงมาก รุนแรงไปที่ไหน รุนแรงไปที่ไหน ดูเขาทำกัน ทำสังฆเภทๆ ถ้ามีสติปัญญา อย่าทำ ถ้าทำแล้วทำสังฆเภท ทำให้สงฆ์แตกแยก

คนคนหนึ่งมีศรัทธามีความเชื่อมาบวชเป็นพระ บวชเป็นพระแล้วมีความปรารถนาอยากจะพ้นจากทุกข์ แล้วมาอยู่ในชุมชนของสงฆ์ สังฆะ ๔ องค์ขึ้นไปเป็นสงฆ์ แล้วบวชมาแล้วไม่ถูกใจ ไม่พอใจสิ่งต่างๆ เทียวๆ เทียวแห่ๆ เทียวทำให้มันแตกแยก มีสิ่งใด อย่าทำเลย อย่าทำเลยนะ เพราะคนที่กว่าเขาจะมาบวช กว่าเขาจะมีจิตใจมุ่งมั่น แล้วเขามีความปรารถนาดี แล้วเราไปทำให้เขาแตกแยกกัน ให้เขามีความเห็นแตกต่างกัน แล้วมันเป็นบาปเป็นกรรม เป็นบาปเป็นกรรม ถ้ามีสติปัญญา อย่าทำเลยๆ

นี่พูดถึงว่า มันยังมีกรรมเก่า กรรมเก่าคือพันธกรรมของจิต จิตที่มันเป็นจิตที่มันพาล มันพาลอยู่อย่างนั้นนะ แต่จิตที่มันมีบุญกุศล ในสมัยพุทธกาล เวลาคนที่มันมีบุญกุศลจะขอบวช องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบริหาร ๘ มาโดยทิพย์ มาเลย แต่คนที่ไม่มีอำนาจวาสนา หาไม่ได้ นี่ไง ถ้ามันมีมันก็มีหนนั้นหนหนึ่ง

นี่ไง เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทุกๆ พระองค์ ต้องมีจาคูรงกสนันนิบาตหนหนึ่ง พระ ๑,๒๕๐ องค์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ที่บวชให้เอง บวชให้คือว่าเราบวชให้ เราตลอดเอง เราให้กำเนิดมาเอง แล้วเราสั่งสอนเอง เราพุ่มพักเอง เราดูแลเอง แล้วสิ้นกิเลส ทั้งหมด แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าองค์ก่อนนั้นมีมากกว่านี้ไง แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๑,๒๕๐ องค์ มันจะมีหนหนึ่งๆ ในอำนาจวาสนาบารมีของผู้ที่สร้างบุญกุศลมานั้นก็เป็นบุญกุศลของเขา

แต่ของเราละ เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ถ้าเกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราเกิดมาแล้วโลกเจริญๆ โลกเจริญคือการศึกษามันเจริญขึ้น วิทยาศาสตร์เจริญขึ้น อายุขัยของมนุษย์ก็ยืนยาวขึ้น โรคภัยไข้เจ็บรักษาได้ง่ายขึ้น คนเราก็มีเวลามากขึ้น เราก็มองว่ามีสติปัญญาๆ มันก็ปัญญาสมองไง ปัญญาสมอง สุขุมปัญญา ปัญญาการศึกษาไป

ศึกษามา เขาให้ศึกษามาเพื่อประพฤติกปฏิบัติไป ไอนี้พอศึกษาขึ้นมาแล้ว ด้วยวุฒิภาวะที่อ่อนด้อย ขี้หวลมันมากไป โอ๊ย! ฉันมีความรู้ๆ

ความรู้ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีความรู้มากกว่านี้ไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์ว่าการไปไม้ในกำมือเท่านั้นนะ พระไตรปิฎก ๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ ไปไม้ในกำมือ ความเป็นจริงเหมือนไปไม้ในป่า มันมีอีกมหาศาลขนาดนั้นนะ แต่สิ่งที่สั่งสอนได้ มนุษย์จะรับรู้ได้ รับรู้ได้แค่นี้ ได้แค่นี้ก็เอาแค่นี้ แค่นี้ถ้ามันทำจริงมันก็จะประโยชน์กับมันไป สิ่งที่เราศึกษามาๆ ไปไม้ในกำมือขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ถ้ามันเป็นความจริง เป็นความจริงในใจของเรา เห็นไหม

อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน เป็นที่พึ่งแห่งตน ถ้าตนเป็นที่พึ่งของตน แล้วตนอยู่ที่ไหนละ อยู่ที่บัตรประชาชน อยู่ที่ทะเบียนบ้าน เราอยู่ที่ไหนละ

มันเป็นสิทธิ์นะ จริงตามสมมุติๆ เราเกิดมาชีวิตหนึ่ง อายุขัยหนึ่ง มันสิทธิ์ของเราละ เวลาชีวิตนี้มีกรรมพลัดพรากเป็นที่สุด เวลาตายไปแล้วเป็นของใคร สมบัติของเรา เราไม่พลัดพรากจากเขา เขาก็ต้องพลัดพรากจากเรา ใช้สอยทุกวัน ใช้จ่ายทุกวันก็พลัดพรากจากเราไป แต่ถ้าเราพลัดพรากจากเขาไปสิ มันจะเป็นสมบัติสาธารณะเลย แล้วสมบัติของเราละ

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ละเอียดลึกซึ้งเข้ามาใน สมบัติของเราที่บุญกุศล บาปกรรมใด คิดถึงความดีเราดี คิดถึงความชื่นหัวใจเราดี นั่นละบุญ นี่มันคิดหัวใจไป คิดถึงทำความชั่วดี ใครทำอะไรได้ไว้ ความลับไม่มีในโลกหรอก มันอยู่ที่ใจนั่นนะ คนทำมันรู้หมดนี่ไง สมบัติแท้มันอยู่ที่นี้ ถ้าสมบัติแท้ที่อยู่ที่นี่ จิตใจเราถึงพัฒนาขึ้น

พอพัฒนาขึ้น เวลาพระ พระเราก็ต้องบิณฑบาต เช้าออกบิณฑบาตเลี้ยงชีพ มันก็มีปัจจัย ๔ ทั้งนี้ คนเกิดมามันก็ต้องมีอาชีพทั้งนั้นนะ ถ้ามีอาชีพ เราก็มีหน้าที่การงานของเรา ถ้ามีหน้าที่การงานของเรา เราก็ทำหน้าที่การงานของเรา หน้าที่การงานขึ้นมา

คนถ้ามีอำนาจวาสนาทำอะไรประสบความสำเร็จ คนที่อำนาจวาสนาอ่อนด้อย เราก็พยายามทำของเรา มนุษย์จะล่วงพ้นทุกข์ด้วยความเพียรไง เราก็มีความเพียร ความวิริยะ ความอุตสาหะ พยายามของเราไง อำนาจวาสนาเราขนาดไหน มันก็เป็นอำนาจวาสนาส่วนหนึ่ง กรรมเก่า

กรรมใหม่ๆ ความขยันหมั่นเพียร สติปัญญาไม่ประมาท นี่กรรมปัจจุบันนี้ ปัจจุบันนี้ต่างหากที่มันจะประสบความสำเร็จ แต่สิ่งที่มันขาดตกบกพร่องมา สิ่งที่ขาดตกบกพร่องในจิตใจของใคร อันนั้นก็เป็นสิ่งที่เราทำมาๆ กุศลตา ธมมา อกุศลตา ธมมา เราทำของเรามา ทำสิ่งใดมา เราทำของเรามา ถ้าทำของเรามาแล้ว เราจะมาอุทธรณ์ฎีกากับใคร ก็เราทำมา

แล้วถ้ามีสติปัญญา ทำปัจจุบันนี้ ปัจจุบันนี้ให้ทำคุณงามความดีของเราๆ ถ้าทำคุณงามความดี ถ้าอุทิศภาวะที่จิตใจมันพัฒนาขึ้น มันเห็น ทำทานร้อยพันพันหมื่นไม่เท่ากับถือศีลบริสุทธิ์หนึ่งหนึ่ง ถือศีลบริสุทธิ์ร้อยพันพันหมื่นไม่เท่ากับทำสมาธิได้หนึ่งหนึ่ง ทำสมาธิได้ร้อยพันพันหมื่นไม่เท่ากับภาวนามยปัญญาได้หนึ่งหนึ่ง ภาวนามยปัญญา ปัญญาที่เกิดจากการภาวนา ที่ไปรื้อค้นไปพลิกแพลงใจของตน แล้วมันมาจากไหนล่ะ

ตำราเป็นตำรานะ เวลาเป็นจริงๆ เป็นจริงที่ในหัวใจนี่นะ หลวงตาท่านพูดประจำ ศาสนาประจำใจๆ ถ้าใจของคนมีกิริยามีการกระทำแบบนี้ นี่ศาสนาประจำหัวใจ มันมีมรรคมีผลใจ ถ้ามันมีมรรคมีผลในหัวใจอันนั้น มีองค์ความรู้ มีความจริงในใจ เห็นไหม

“มารเอ๋ย เธอเกิดจากความดำริของเรา” เวลาดำริขึ้นมา เวลาจะคิดขึ้นมาไม่ทันมันหรอก เวลาความโลภ ความโกรธ ความหลงเกิดในหัวใจ มันเหยียบย่ำหัวใจจนแหลกลาญ ไม่เคยทันมัน

เลย บางคนทุกข์เป็นเดือนเป็นปีไม่มีวันจบสิ้น บางคนทุกข์สัก ๒ วัน ๓ วันก็ยังไม่หายใหม่ แต่บางคนนะ

นี่ไง ถ้ามันเกิดขึ้น มันเกิดขึ้นมาจากไหน เรามันอยู่ที่ไหน นี่เรายังไม่รู้จักตัวเราเลย ถ้าเรา รู้จักตัวเรา ครูบาอาจารย์ท่านประพฤติปฏิบัติมาแล้วท่านถึงบอกว่า ก่อนที่จะประพฤติปฏิบัติ เราพยายามทำความสงบของใจเราก่อน ทำความสงบของใจเข้ามา ใจสงบระงับเข้ามา สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี แค่อึดมั่นเป็นสมาธิมันก็สงบขึ้นมา มันมีความสุข ความสงบ ความระงับ มันมีความมหัศจรรย์แล้ว

คนที่อ่อนด้อยทางวุฒิภาวะ เวลามัน “เออ! นิพพานเป็นเช่นนี้เอง” มันว่างๆ ใจ “นิพพานเป็นเช่นนี้เอง”...ยัง อีกไกลนัก แต่มันเริ่มต้น มันเริ่มต้นที่นี่

นี่จุดเริ่มต้นก็ไม่มี จุดท่ามกลางก็ไม่มี ที่สุดก็ไม่มี แล้วเอาอะไรเป็นขึ้นเป็นอันใจ แต่ถ้ามันจะเป็นขึ้นเป็นอันขึ้นมา มันต้องรู้จักหัวใจของเราก่อนใจ ทำความสงบของใจเข้ามา ทำความสงบของใจเข้ามา ใจสงบมันก็มีความมหัศจรรย์ ความมหัศจรรย์แล้วกว่าจะยกขึ้นวิปัสสนา ยกอย่างไรยกไม่เป็นหรือ เวลาจะใช้ปัญญาที่ใช้สัญญาทั้งนั้นนะ

สัญญาคือศึกษามา สัญญาคือข้อมูลที่เคยรู้จักมา “สติปัฏฐาน ๔ สติปัฏฐาน ๔ กายานุปัสสนา สติปัฏฐานก็พิจารณากาย” หมอมันผ่าตัดคิดว่าเป็นอีก มันพิสูจน์ศพ ศพพูดได้ด้วย ดีกว่านี้อีก แล้วเราก็เอาโครงกระดูกมาแขวนกัน มาพิจารณากัน มันอยู่ในตู้ มันไม่อยู่ในใจ

ถ้ามันอยู่ในใจ จิตสงบแล้วมันเห็นกายของมันโดยความเป็นจริง นั่นนะมันจะเป็นความจริงขึ้นมา ศาสนาถ้าเป็นความจริงขึ้นมา ความจริงสติปัฏฐาน ๔ สติปัฏฐาน ๔ โดยอริยสัจ โดยสัจจะความจริง ไม่ใช่สติปัฏฐาน ๔ ด้วยความนึกคิด ด้วยความเพ้อเจ้อ เพ้อเจ้อไปอย่างนั้นนะ นี่ศาสนาประจำชาติ มีทฤษฎีแล้วก็เพ้อเจ้อกันไป

ถ้าศาสนาประจำใจขึ้นมา มันสงบระงับนะ พอมันสงบระงับขึ้นมา มันเห็นคุณค่า เห็นคุณค่าที่มันสำรอกที่มันคายออก อ้อ! กิเลสมันเป็นแบบนี้ เวลาครูบาอาจารย์ของท่านพูดประจำนะ ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติไม่เห็นความร้ายกาจของสิ่งใดในโลกนี้เท่ากับกิเลสของคน กิเลสในใจของคน

แต่เวลาทางกฎหมาย ผู้ทำผิด ผู้ทำผิดเป็นกฎหมายอาญา แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มโนกรรม สิ่งที่เกิดกระทำ กิเลสในหัวใจของสัตว์โลกน่ากลัวที่สุด แล้วหัวใจ สัตว์โลก หัวใจใครละ หัวใจทุกๆ คน คนที่เกิดมาบนโลกนี้ทั้งหมด ทุกดวงใจ ทุกดวงใจที่มีการ เกิด นั้นน่าจะกลัวมาก กิเลสค้นหาความทะยานอยากในใจของคน แต่มันมีขี้บวมมาก ขี้บวม น้อยใจ ถ้ามีขี้บวมมาก มันก็ยังควบคุมดูแลของเราได้ แล้วถ้าควบคุมดูแลได้ มาศึกษาธรรมะ ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ระวังของท่าน ให้มีความเสียดละ ให้มีความเมตตาต่อกัน มีการเห็นน้ำใจต่อกัน

เราศึกษามาแล้ว เออ! พระพุทธเจ้าสอนอย่างนั้น เราเป็นชาวพุทธ เราแสวงหาอย่างนี้ แล้ว ถ้าเราจะเพิ่มอำนาจสมาธิของเรา อย่างเช่นโยมมาทำบุญนี้แหละ มาเสียดละของเราเพื่อ ประโยชน์กับหัวใจของเรา ฝึกหัดหัวใจของเรา เห็นไหม สุขภาพกายแข็งแรงเพราะเขาได้ออก กำลังของเขา สุขภาพกายเขาถึงแข็งแรง สุขภาพจิตของเรา เราจะให้มันแข็งแรงขึ้นมา เราฝึกหัด มันให้มันรู้จักเสียดละ ให้มันรู้จักเมตตา ให้มันรู้จักถึงหัวใจของสัตว์โลก ให้มันรู้จักหัวใจของ คนอื่นใจ ให้มันรู้จักถึงประโยชน์ของผู้อื่น ประโยชน์ของที่เราใช้สอยร่วมกันใจ ถ้ามันพัฒนาขึ้น หัวใจมันพัฒนาขึ้น สุขภาพจิตมันดีขึ้น มันจะย้อนกลับเข้ามา

ถ้าย้อนกลับมา ศีลคือความปกติของใจ ใจมันปกติไหม ในปัจจุบันมันปกติไหม ศีล ๕ นี้ ข้อห้าม ศีล ๑๐ ก็ข้อห้าม ศีล ๒๒๗ ก็ข้อห้าม อุโบสถศีล ศีลต่างๆ เป็นข้อห้ามทั้งนั้นนะ แต่ถ้า มันเป็นจริงขึ้นมาคือความปกติในหัวใจนั้น ถ้าหัวใจนั้นปกติ มันไม่ผิดศีลผิดธรรม

ไอนี้เวลาจะถือศีลขึ้นมาแต่ความคิด ความคิดว่ากลัวผิดกลัวพลาดไปทั้งหมดเลย ทั้งๆ ที่ ยังไม่ทำอะไรเลย เห็นไหม ความคิดผิดไม่มี ความคิดเป็นโทษไม่มี ความคิดมันเป็นกิเลสที่มัน เหยียบย่ำหัวใจต่างหาก ความคิดที่มันเป็นอยู่นี้ใจ ความคิดที่มันเป็นอาบัติไม่มี

แต่ความคิดที่เลวร้าย แล้วการกระทำออกไป เห็นไหม ภิกษุมีความกำหนดอยู่ จับต้องกาย หึงเป็นอาบัติสังฆาทิเสส มันมีความกำหนดอยู่ แล้วมันจับต้อง ความจับต้องนั้นมันเกิดขึ้น นี่ใจ เวลามันเป็นจริงๆ ภิกษุมีความกำหนดอยู่ พุดจาเกี่ยวหึง พุดจาเกาะหึง นี่ใจ เป็นอาบัติ สังฆาทิเสส ถ้าไม่มีการกระทำ ไม่มีการพุดจาออกไป มันมีความกำหนดในหัวใจ มันมีของ มันโดยธรรมชาติของมัน ถ้าคนเกิดมามันมีของมันทุกคน แต่มีการกระทำแล้วมันถึงจะเป็น อาบัติขึ้นมา

นี่ก็เหมือนกัน ความคิดที่มันเป็นโทษเป็นภัย ความคิดในหัวใจนั้น นี่ไง สิ่งที่ว่าผู้ที่ประพฤติปฏิบัติแล้วไม่เห็นภัยใดที่รุนแรงเท่ากับกิเลสในใจของสัตว์โลก กิเลสในใจเรานี้แหละ นี่พูดถึงธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาพูดถึงคุณธรรมนะ สูงส่งมาก แล้วสูงส่ง สูงส่งเพราะอะไร สูงส่งเพราะได้สารอกได้คายแล้วไง

แต่ของเราพิษเต็มตัว พิษเต็มตัวมันก็ต้องแก้ไข ต้องประพฤติปฏิบัติของเรา ขวนขวายของเรา กระทำของเราขึ้นมา อุดตา หิ อุดตโน นาโถ คนเป็นที่พึ่งแห่งตน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ชี้ทางเท่านั้น

นี่ก็เหมือนกัน วัด อารามิกะ ผู้ไม่มีเหย้าไม่มีเรือน มาอยู่วัดอยู่วา อยู่วัดอยู่วาเพื่ออะไร เพื่อประพฤติปฏิบัติ เพื่อแสวงหา เพื่อการกระทำของเราขึ้นมา ให้มันมีคุณธรรมขึ้นมาในใจ

ศาสนานี้ละ ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสดๆ ร้อนๆ สติ สมาธิ ปัญญา มันเป็นชื่อของมัน ถ้าเป็นจริงขึ้นมามันเป็นในหัวใจนี้ ถ้ามันสุข มันสุขในหัวใจนี้ มันรู้ มันรู้ในหัวใจนี้ สดๆ ร้อนๆ แล้วแต่ใครจะเข้าครัวแล้วจัดการแสวงหาทำให้มันเป็นขึ้นมา นี่ก็เหมือนกัน เข้าไปในหัวใจของตน แล้วพยายามทำของตนขึ้นมาให้เป็นสัจจะให้เป็นความจริง

เราบอกว่า “มันสุขวิสัย เป็นหน้าที่ของพระ ไม่ใช่หน้าที่ของเรา”

เวลาทุกข์ล่ะ อยากทุกข์หายไหมล่ะ คนป่วยทุกคนอยากหายป่วยทั้งนั้นนะ ถ้ามีกิเลส อยากให้กิเลสหมดไปจากใจดวงนี้นะ มันเป็นหน้าที่ของเรา มันเป็นสมบัติของเรา มันเป็นโอกาสของเรา มันเป็นเจตนาของเรา มันเป็นการกระทำของเราให้เป็นสมบัติของเรา เอวัง